

*MAAILMA ARENGU
MÕJUTAJAD NING
SAARE MAAKOND
NENDE MÕJUS*

TIIT LAND

TEEMAD/TRENDID

- Inimesed
- (Uued) tehnoloogiad
- Haridus
- Uue põlvkonna väärtused

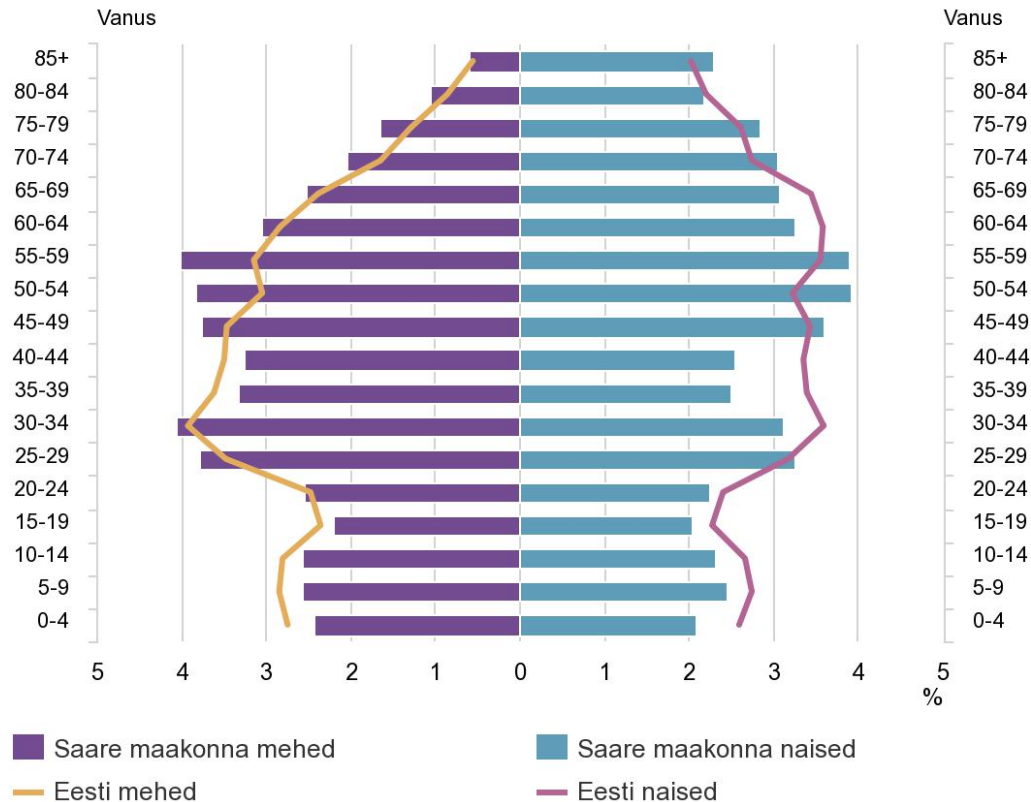
*INIMESED:
TRENDID JA
VALJAKUTSED*

TALLINNA ÜLIKOOL

SAARE MAAKONNA RAHVASTIKUPÜRAMIID 2019

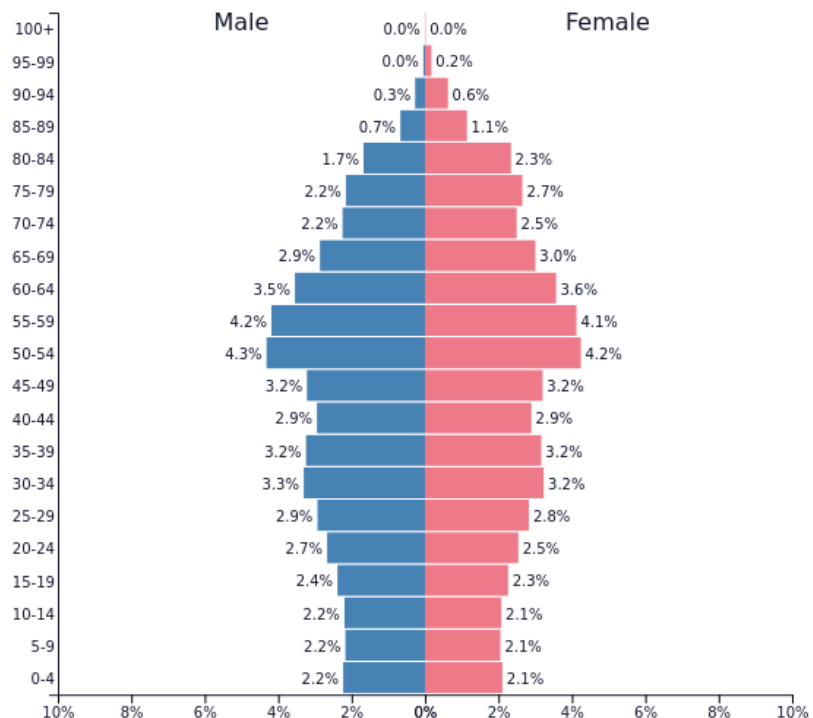
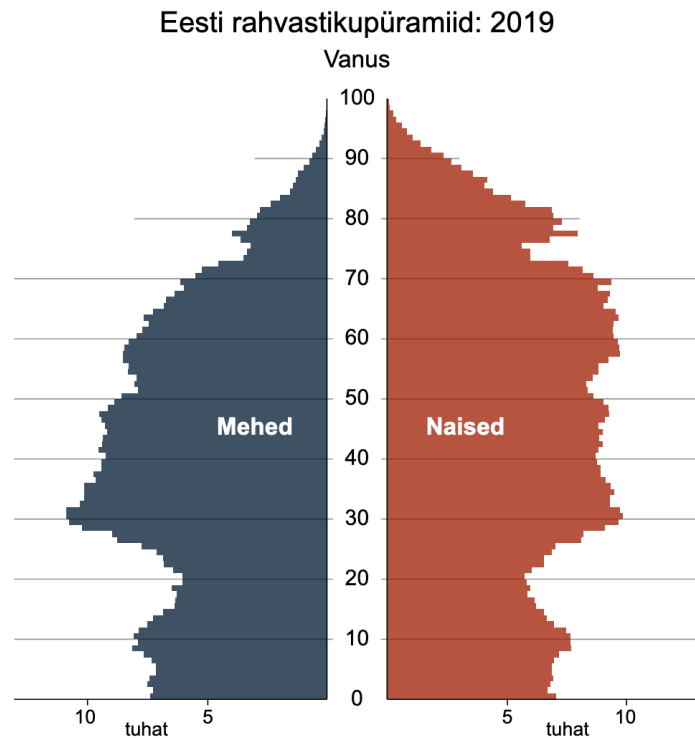
Saare maakonna rahvastikupüramiid, 1. jaanuar 2019

Allikas: Statistikaamet

TALLINNA ÜLIKOOL

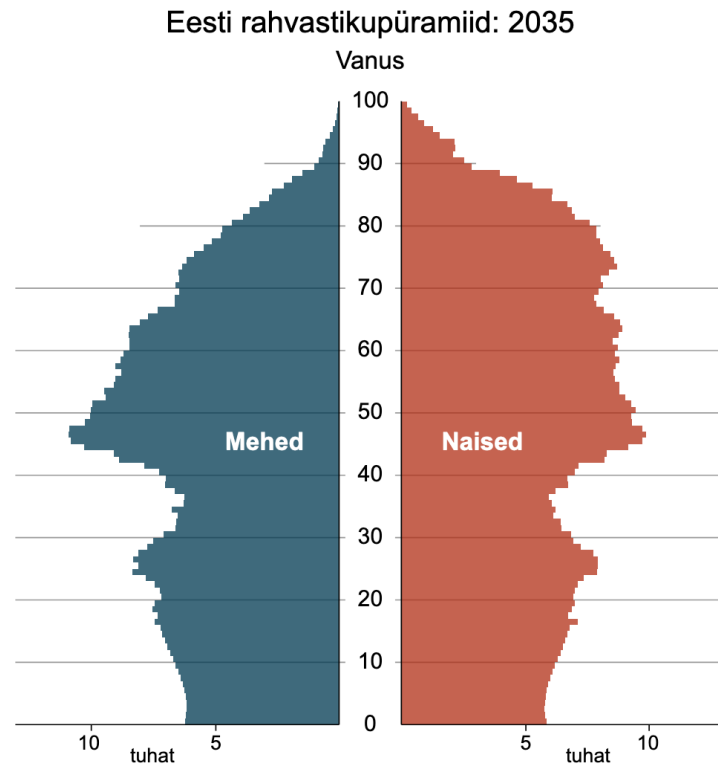
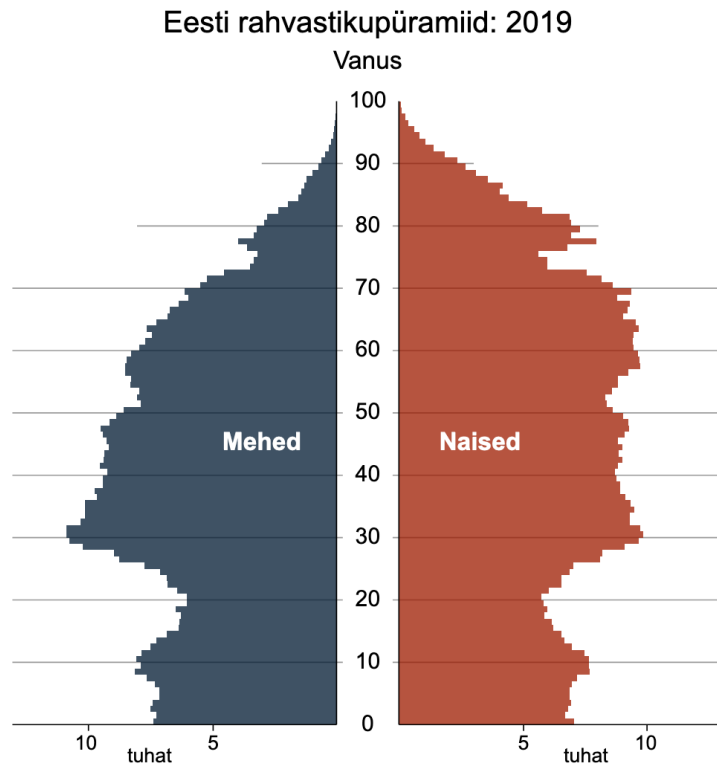
EESTI JA SAKSAMAA RAHVASTIKUPÜRAMIIDID

PopulationPyramid.net

Germany - 2019
Population: 80,475,075

EESTI RAHVASTIKUPÜRAMIIDID 2019 VS 2035

KESKMINE ELUIGA TÕUSEB

- Arenenud riikides on keskmine oodatav eluiga järjest pikenenud:
 - 20. sajandi jooksul poole võrra
 - Viimase 10 aastaga on Eestis meeste oodatav eluiga pikenenud 6 aastat ja naistel 3,5 aastat
 - Euroopa Liiduga võrreldes on meie oodatav oodatav eluiga keskmiselt 3 aasta võrra lühem, kuid aastatega on vähenenud
- Pikenenud eluaeaga kaasneb rahvastiku vananemine:
 - Sellega koos kaasneb haigusjuhtumite arv, mille suurim riskitegur on vanus

VANANEMISE UURING: SHARE

- *The Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe*: üle-euroopaline vanemaealist (50+) rahvastikku hõlmav longituudne küsitlusuuring:
 - 27 Euroopa riiki ja Iisrael
- Eesti liitus 4. lainega 2010. a:
 - 1. laine 2004. a
 - Küsitlused viiakse läbi iga kahe aasta tagant
 - Igal lainel on oma eriline vaatenurk
- Võimaldab Euroopas võrreldavalt käsitleda rahvastiku vananemistrende ning nendega seonduvaid sotsiaalpoliitikaid

SHARE EESTI UURINGU ESIMENE KOGUMIK

- Kokkuvõtte kahest andmekogumislainest, ilmus 2016. a
- 4. laine peateemaks oli vanemaealiste suhtevõrgustik ja seosed nendega
- 5. laines oli peamiseks teemaks materiaalne ja sotsiaalne deprivatsioon ehk ilmajäetus
- <http://www.tlu.ee/public/SHARE/mobile/index.html#p=1>

MÕNED MÄRKSSÕNAD EESTI KOHTA

- Oleme sotsiaalse tõrjutuse näitajate poolest SHARE riikide hulgas neljandal kohal:
 - Süvendavad pikad arsti ootejärjekorrad, tähelepanu vajavad ka inimeste kaasamine kogukonda ning kaasatuse tunde tekitamine, üksteise aitamise kultuuri arendamine ning inimeste aktiveerimine kogukonna tasemel
- Madal internetikasutus ja arvutioskus 55+:
 - Regulaarseid internetikasutajaid 35%
 - Mitte kunagi pole arvutit kasutanud 45%
 - Vanuserühmas 55-64 regulaarseid internetikasutajaid 57%
- Meie tugevuseks on hea haridus:
 - Madalaim puuduliku lugemis- ja kirjaoskusega inimeste osakaal

*KESKMISE ELUEA
TÕUSUGA
KAASNEVAD
VÄLJAKUTSED*

VAIMSE JA KOGNITIIVSE TERVISE TRENDID

- Seoses rahvastiku vananemisega suurenevad neurodegeneratiivsete haiguste juhtumid:
 - Näiteks Alzheimeri tõbi, Parkinsoni tõbi
- Neurodegeneratiivsed haigused on progresseeruvad, st haigusnähud süvenevad ja enamasti viivad olukorrani, kus inimene vajab kõrvalabi:
 - Kaasaja ühiskonna uus “epideemia”

ALZHEIMERI TÕBI

- 1906. a kirjeldatud progresseeruv ajuhaigus, millega kaasneb järk-järguline aju degenerereerumine
- Kõige tavalisem dementsust e. nõdrameelsust põhjustav haigus:
 - Moodustab 50-70% dementsuse juhtumitest
- Kestus esimestest sümptomitest kuni surmani keskmiselt 10 aastat
- Kõige olulisem riskifaktor on vanus:
 - Haiguse levimus on üle 65-aastaste seas 6-8%

ALZHEIMERI TÕVE TRENDID AMEERIKA ÜHENDRIIKIDES

- Kuues surma põhjustaja:
 - 2000.-2014. a suurenes surmade arv 89% võrra
- 2007. a põdes seda haigust 5,5 miljonit inimest:
 - Kellest 200 000 on alla 65 aasta vanuse
- 2050. a prognoositakse 13,8 miljonit inimest

DEMENTSUSE STATISTIKA

- 2019. a maailmas 50 miljonit inimest:
 - Arvatavasti ei ole enamus juhtumitel haigust diagnoositud, setõttu puudub nendel ligipääas ravile, teabele ja hooldusteenustele
- Igal aastal lisandub hinnanguliselt 10 miljonit uut juhtu:
 - 2030. a prognoositakse maailmas 82 miljonit dementset inimest
 - 2050. a 152 miljonit
- Täna “maksab” ühiskonnale enam kui 1% SKT-st

(INFO)TEHNOLOOGIA: UUED VÄLJAKUTSED

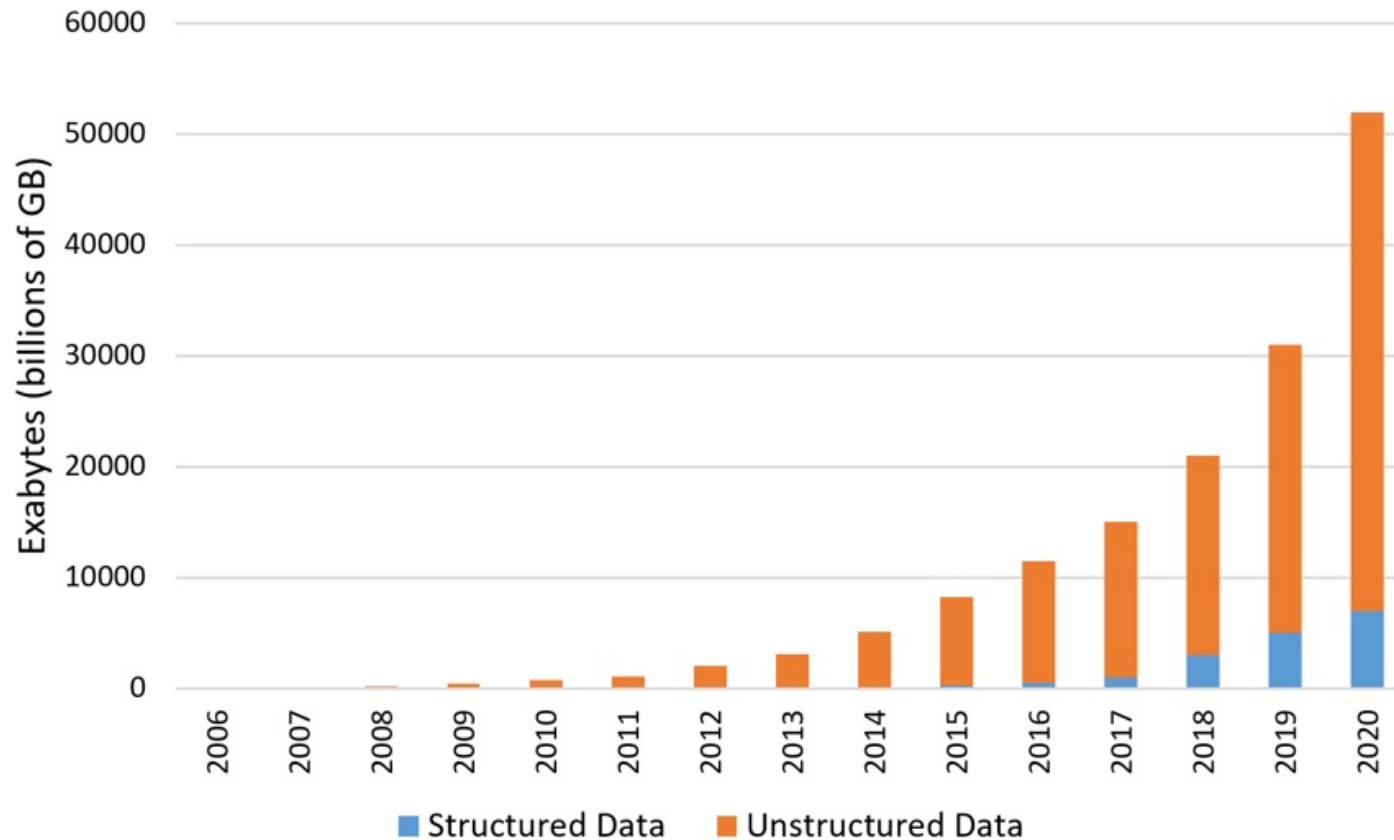

TÖÖKOHTADE AUTOMATISEERIMINE

- Robotid asendavad rutiinsed tööd:
 - Tehisintellekt
- OECD riikides puudutab automatiseerimine lähitulevikus pea pooli töökohtasid:
 - Näiteks põllumees, postiljon, ajalehe reporter, reisikonsultant, metsamees, ...

ANDMETE KASV

The Cambrian Explosion...of Data

ANDMETE JUHTIMINE

- Me juba täna upume andmetes
- Andmed saavad olema “uus kuld”
- Järjest enam on tulevikus oluline andmete juhtimine:
 - Kuidas andmed “tungivad” ühiskonda
 - Saab olema suur hariduse väljakutse

TÕEJÄRGNE ÜHISKOND

- “Valetajatel” on suurepäraseid töövahendid:
 - Näiteks lapik maa
- Ühiskonna polariseerumine:
 - 87% teadlastest usub kliimamuutusi, 50% ühiskonnast
- 85% inimeste otsustest ei ole ratsionaalsed:
 - Emotsionaalsed, automaatsed

*TULEVIKUAMETID
JA HARIDUSE
VÄLJAKUTSED*

TALLINNA ÜLIKOOL

MILLISEID OSKUSEID EELDAVAD TULEVIKUAMETID

- Oskus töötada nutikate masinatega
- Turgude ja kultuuride tundmine
- Suureneb nn pehmete oskuste tähtsus:
 - Meeskonnatöö, koostöö, läbirääkimine, analüüsioskused

HARIDUSE UUED VÄLJAKUTSED

- Andmete rohkus ja jätkuv kasv
- Digirevolutsioon ja tuleviku oskused
- Loodus- ja tehnikateaduste integreerimine humanitaar- ja sotsiaalteadustega:
 - Kõik inimesed on “sotsiaalsed”

UUS PÕLVKOND

Z-GENERATSIOON *(“LUMEHELBEKESED”)*

- Infotehnoloogia arengust väga mõjutatud:
 - Kiired, paindlikud
- Kriitiline mõtlemine
- Erialane ja isiklik areng:
 - Tahavad õppida
 - Soovivad tagasisidet
- Vaba aeg
- Keskkond:
 - Töökeskkond
 - Keskkonnasäästlikkus

TÄNAN!